

VADVIRÁG KÖRZETI ÓVODA „JÓ GYAKORLAT” BEMUTATÁSA

SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓS RENDSZER AZ ÓVODÁBAN

Óvodánkban, a veszprémi Vadvirág Óvodában már hagyománnyá vált, hogy a tavaszi időszakban szakmai nap keretében mutatjuk be nevelő munkánkat a megyei, térségi óvodáknak, érdeklődő óvodapedagógusoknak, mely rendezvény a visszajelzések alapján hasznos és sikeres.

A TÁMOP 3.1.4. pályázatban résztvevő óvodák is szép számban hasznosíthatták, vásárolták meg „jó gyakorlatainkat”, melyek közül most a „Szakmai dokumentációs rendszer az óvodában” címmel kidolgozott gyakorlat kerül bemutatásra a teljesség igénye nélkül.

Hogy miért éppen a szakmai dokumentációs rendszer?

Másik két „jó gyakorlatunk” a „Mozdulj!- Gyógyulj! Láb és tartásjavító játékos mozgások az óvodában, valamint a „Világra-szóló” Külső világ tevékeny megismerésének tervezése gyakorlatiasabb téma ugyan, azonban mindennapi munkánknak része a dokumentáció, amit nem nagyon kedvelünk mégis elengedhetetlen, szükséges.

Annál is inkább, mivel a jól kialakított dokumentációs rendszer hozzájárul a tudatos, tervszerű nevelőmunkához, a nevelőmunka hatékonyságának, minőségének növeléséhez. Eredményeképpen, egységes pedagógiai nyelvezet jön létre, kialakul az óvodapedagógusoknál a rendszerszemlélet, a képességfejlesztésben való gondolkodás, megszűnhet a túldokumentálás.

Nevelőtestületünk által kidolgozott helyi nevelési programunkat, az Óvodai nevelés országos alapprogramjának tartalmi összhangjával készítettünk el. Szakmai dokumentációs rendszerünk - a csoportnapló, a gyermekek fejlődésének nyomon követését rögzítő dokumentáció, valamint a gyógypedagógiai dokumentáció - tükrözi a helyi nevelési programban megfogalmazott, előírt célok, feladatok, tevékenységek gyakorlati megvalósítását, a kompetencia alapú nevelés tartalmi és módszertani alkalmazásait. Tartalmazzák a gyakorlati nevelőmunka megvalósításának tervező, szervező és értékelési tevékenységét. Biztosítják a gyermekközpontú pedagógiai gyakorlat átláthatóságát, a differenciálás alkalmazásának mód-

ját, fokozatosság elvét, figyelembe veszik a gyermekek különbözőségét, tartalmazzák a tevékenységközpontú nevelést.

A „jó gyakorlat” kidolgozása során szem előtt tartottuk a dokumentumaink koherenciáját, figyelembe vettük a helyi sajátosságainkat, igényeinket, szükségleteket.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése

A teljes dokumentum rendszer részletes bemutatására ebben a formában nincs lehetőség, ezért most a gyermekek fejlődésének nyomon követését szolgáló dokumentáció bemutatására vállalkozom.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése nevelőmunkánk, egyik legalapvetőbb, leglényegesebb eleme. Mi is valljuk, hogy minden gyermek más. Minden gyermek személyisége, adottsága differenciált bánásmódot igényel, ezért elengedhetetlen a fejlődés nyomon követése, a vele járó folyamatos dokumentáció. A Gyermekek fejlődési dossziéjának kialakítása során is természetesen figyelembe vettük a helyi programunk szellemiségét, törekedtünk a csoportnaplóval, a gyógypedagógusi dokumentációval való összehangra.

Mit is kínál „jó gyakorlatunk” a Gyermekek fejlődési dokumentációjával az átvevő intézmények számára?

Tudatosan átgondolt, áttekinthető, követhető dokumentumrendszert, amely valamennyi óvodás gyermek minőségi nevelését szolgálja azáltal, hogy segíti az óvodapedagógust a gyermekek fejlődésének nyomon követésében, tudatos fejlesztő munkájában, elősegíti az egyéni differenciált bánásmód megvalósítását.

A jó gyakorlat alkalmas a gyermekek fejlődésének természetes élethelyzetben való megfigyelésére, a különbözőség figyelembevételével, egyéni bánásmód elvének megvalósításával. Valamennyi szülő reális tájékoztatást kap a gyermekek fejlődéséről a fogadóórán történő beszélgetés során.

A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció miből is épül fel, mit is tartalmaz?

Anamnézis

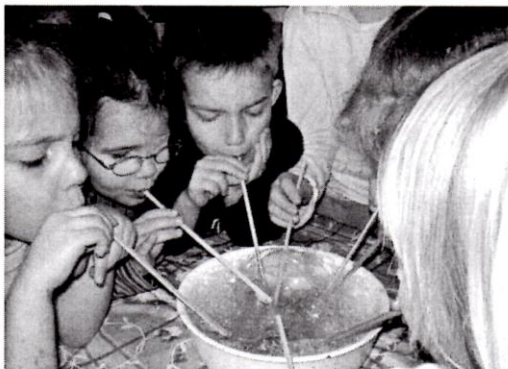
A gyermek korai fejlődésére vonatkozik. A családra vonatkozó adatok mellett, képet ad a család lakókörülményeiről, a gyermek korai fejlődéséről, aktuális jellemzőiről. Megismerhetjük belőle a család nevelési elveit. Bepillantást nyerhetünk a család életéről, óvodával kapcsolatos elvárásairól.

Ez a dokumentum a gyermek óvodába kerülésekor kerül kitöltésre, az óvodapedagógus és a szülő konzultációja során, természetesen a szülő hozzájárulásával.

Befogadás, beszoktatás tapasztalatai

A beszoktatási időszak minden olyan óvodásra vonatkozik, aki az adott csoportba újonnan érkezik, akár másik óvodából, akár óvodán belül, másik csoportból. A befogadás, beszoktatás egy folyamat, mint tudjuk ez gyermekenként eltérő időt vesz igénybe. Több héten, hosszabb időszakon keresztül figyeljük a gyermeket, hogy megismerjük.

Figyeljük, hogy általában kivel érkezik a gyermek, milyen reakciók jellemzik a reggeli érkezés alkalmával. Azt is fontosnak tartjuk, hogyan éli meg a szülő a beszoktatás folyamatát, milyen érzelmek figyelhetőek meg a szülőnél és a gyereknél együtt. Rögzítjük

a társakhoz, felnőttekhez való közeledését, kapcsolatteremtés módját, minőségét, gyermek tevékenységekbe való bekapcsolódásának módját, önállóságának fejlettségét, étkezésének jellemzőit. Amikor már kialakul egy kép, akkor rögzítjük a tapasztaltakat.

Családlátogatási tapasztalatok

A családlátogatást úgy egyeztetjük a szülőkkel, hogy lehetőleg a gyermek óvodába való érkezése előtt megtörténjen. Jó alkalom ez arra, hogy a gyermekkel személyes kapcsolatot teremtsünk. Megismerjük a család érzelmi légkörét, kapcsolatok rendszerét, a gyermek helyét, helyzetét a családban, beszélgetünk a család nevelési elveiről, szokásokról.

Fogadóóra

A fogadóórán a szülőkkel történő konzultációt elhangzott fontos információkat rögzítjük. Fogadóórát szülői, illetve óvodapedagógusi igény szerint tartunk. A szülők gyermekük nevelésével kapcsolatos kérdések, tanácsok megbeszélésre kérik ezt az alkalmat.

Az óvodapedagógusok amennyiben szükségesnek ítéli meg, ezen alkalmakkor tájékoztatják a szülőt a gyermek fejlődésével, nevelési problémájával kapcsolatban.

Az óvodai szakvélemény kiállítása előtt óvodapedagógus, szülő megbeszéli a gyermek fejlettségi szintjét, az iskolaválasztást.

Gyermekek fejlődésének nyomon követése

Dr. Bakonyi Anna a gyermekek megfigyelésén alapuló mérés és értékelési rendszerét alapul véve, saját igényeinknek megfelelően alakítottuk ki a gyermek fejlődésének nyomon követését segítő fejlettségi lapot. A megfigyelés minden fő képességterületre kiterjed.

Az óvodapedagógus tapasztalatait a játék során, természetes környezetben, természetes élethelyzetben való megfigyeléssel, kérdések, beszélgetés, cselekedtetés alapján szerzi, ezt legalább évi két alkalommal rögzíti a lapon.

A fejlettségi lapot kiegészíti a tapasztalatok szöveges megfogalmazása azon fejlődési területen, melyet az óvodapedagógus szükségesnek tart, meghatározva a képességfejlesztés, továbblépés lehetséges módját, a játékban való fejlesztés lehetőségét, mikéntjét is.

Konzultációk összegzése gyermek fejlesztésének tapasztalatairól

A gyógypedagógussal, logopédussal, pszichológussal, egyéb szakemberrel történő konzultáción elhangzottak kerülnek ebbe a fejezetbe.

Fejlesztési javaslat

A 11/1994. MKM rendelet 20/B (1) bekezdésének módosítása alapján 32/2008. (XI. 24.) készítettünk egy dokumentumot, melyet szülői kérésre, iskolába lépést megelőző 3, illetve az iskola megkezdését követő 6 hónapon belül kérhet a szülő. Ez egy tájékoztató a gyermek óvodai fejlődéséről. Része még egy javaslat a gyermek további fejlődéséhez szükséges intézkedésekre.

Egyéb információk

A dokumentációs rendszer ezen része tartalmazza a különböző vizsgálati kérelmek, szakvélemények, gyámügyi levelek, gyermekvédelmi felelőssel való konzultációt.

A dokumentációs rendszer kialakítása nevelőtestületünk közös sok éves folyamatos munkája. Jelen pillanatban is azon munkálkodunk, hogy az egyéni fejlettségmérő lapok eredményeit óvodai szinten hogyan is tudnánk összesíteni, megfelelően a „minőségirányítási elvárásoknak”, mérés, értékelésnek.

Minden gyermek más és önmagához képest kell őt tovább segíteni, számára a megfelelő fejlesztést biztosítani. A jól kidolgozott gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentációs rendszer segíthet a gyermek egyéni fejlettségének, képességeinek, készségeinek, fejlődési lehetőségeinek feltérképezésében, a kisgyermek egyéni készségeinek, képességeinek kibontakoztatásában.

*Lattenstein Jánosné
Vadvirág Körzeti Óvoda
óvodapedagógus, szakértő, szaktanácsadó*